

Hesło na lěto 2012

**Jezus Chrystus praji:
Moja móc je w słabych móčna.**

2 Kor 12,9

Wučerka praji šulerjej, kotremuž dyrbješe špatnu znamku dać: „To bě słaby wukon.“ Snadž chce jeho z tym pozbudzić, zo by swoju lěnjosć přewinył, dokelž sej myslí, zo by móht lěpši wukon docpěć, hdy by chcyl a hdy by so bóle napinał. Hinak je, hdyž wučerjo po dlěšim wuradźowanju we wučerskej stwě k rozsudej přińdu: „To je słaby šuler.“ Tón ničo za swoje skromne wukony njemóže, dokelž njedosa haja jeho duchowne mocy.

Serbske přisłowo praji: „Słaby je bity.“ Tak to husto w žiwjenju nazhonjamy. Słaby šuler dóstanje hubjene znamki. Pozdžišo ma hubjeńše wuhlady w powołanskim žiwjenju. Štóz je čelnje słaby chroniskeje chorosće dla abo dokelž je zbrašeny, ma škodu na čas žiwjenja, dokelž njemóže sobu z tymi, kotřiž su sylni. Tež japoštoł Pawoł měješe někajki čelny brach, přetož rěči wo kafaču, kotryž w jeho čele tči. Wukładowarjo su so přeco zaso prócowali postajić chorosć, kotruž Pawoł měješe. Tukachu na wóčnu chorosć abo na epileptiske nadpady, wěste pak to njeje. Tři króc bě so Pawoł k Bohu modlił, zo by so kafač wot njeho wzal, tola modlitwa njeměješe wočakowany wuspěch. Město toho dósta so jemu Chrystusowa wotmołwa: „Dość maš na mojej hnadze, přetož moja móc je w słabych móčna.“

Tute słowo je so wuzwolilo jako hesło na lěto 2012. Wone dawa zmužitosć słabym, chorym, bėdnym a zbrašenym, přetož runje jim chce Bóh trěbnu energiju dać. Tak bě to tež japoštoł Pawoł nazhonił. Wón njebě so swojemu zbrašenju podať, ale je ze železnej energiju ewangelij we wjacorych krajach wozjewił a wosady w mnohich městach založil. Swoju energiju začuwaše jako Boži dar: „Z Božeje hnady sym, štož sym. A jeho hnada na mni njeje podarmo byla, ale ja sym wjele wja-

„Moja móc je w słabych móčna“ – fotowa impresija z Irskeje

Foto: A. Piniekc

ce dželať dyžli woni wšitcy.“ (1 Kor 15,10) Ze słabym čelom bě nadměrne wukony zdokonjał.

Bóh njesteji jenož na boku słabych a bėdnych. Tež sylni a móćni móžeja być jeho džěci. Tola hdyž so woni spuščaja na swoje mocy a kmanosće, tak njewostanje žane městno za Božu hnadu. Cyle wosebje pak móžeja słabi, bėdni a zbrašeni začuwać swoju słabosć. Na nich zloži Bóh swoju kedźbnosć, jim chce mocy dać, hdyž woni to chcedza. Hustodosć wšak je cyrkej w swojich stawiznach so ze sylnymi zjednočila, njewobkedźbujo Božu lubosć k słabym a bėdnym. Njetrjebamy tole přěć. Su pak tež příklady za to, zo je bibliske słowo na dobro słabych a bėdných skutkowało. Wobhladajmy sej, kak je so položenje zbrašených w zańdžených lětdzesatkach změniło. Woni buchu w prjedawšich časach husto w někajkich komor-

kach schowani. Jědz so jim dawaše, ale hewak dzeržachu so bóle kaž skót a nic kaž ludžo. Poněćim so wustawy za nich založichu, w kotrychž mějachu dostojneho přebywanja. Srjedz 20. lěstotka wotkry so móžnosć, jich spěchować z terapijami a z džělom. Wěste je, zo su impulsy za integraciju zbrašených wuchadzeli z cyrkwjow a z cyrkwinskih wustawow. Džensa su zbrašeni derje do našeje towaršnosće integrowani a dóstanu najwšelakorihu podpěru. Samo wosebite olympiske hry, tak mjenowane paralympiske hry, so za nich zarjaduja. Tole njech dawa wšitkim słabym a bėdnym zmužitosć, zo su tež woni na cyle wosebite wašnje Bože džěci.

Je słaby bity? Po čłowjeskich měritkach budžemy dyrbjeć hustodosć wotmołwić: Haj. Tola hesło lěta 2012 nas na to dopomina, zo pola Boha njejsu zhubjeni a zbići. Jeho móc je w słabych móčna. **Jan Malink**

20 + C + M + B + 12

Kak derje znaješ biblisku stawiznu wo třoch kralach? Nakřižuj prawe sady! Na kóncu wučitaš z pismikow tři wuhódanske słowa. Wone so za skrótšenu C + M + B chowaja. Ličbje 20 a 12 – telko hišće přeradžu – hromadže słušatej a tworitej ličbu noweho léta 2012.

Stawiznu wo třoch kralach namakaš w bibliji

- (chri) pola 1 kralow 8,22–28.
- (chri) pola Mateja 2,1–12.
- (cas) w Japoštołskich skutkach 10,21–35.

Hdyž so Jezus narodži, běše w Jerusaleme z kralom

- (par) Pilatus.
- (bjet) Pawoł.
- (st) Herodes.

Woni „třo kralojo“ běchu

- (mel) kralojo ze susodnych krajow.
- (us) mudri z ranja.
- (mje) pastyrjo z Betlehema.

Woni prašachu so krala w Jerusaleme:

- (man) „Hdže je nowonarodzeny kral Židow? Smy jeho hwězdu widželi a smy přišli, so k njemu modlić.“
- (ch) „Směmy će wopytać? Smy twoju hwězdu widželi a smy přišli, so k tebi modlić.“
- (tel) „Směmy z wašimi pismawučeny a mudrymi wo wosebitej hwězdzě rěčeć?“

Kral a cyły Jerusalemski lud

- (or) so džiwaštaj a so wjeseleštaj.
- (sio) so stróžeštaj.

Wyši měšnicy a pismawučeni Židow kralej potom rozjasnichu,

- (bal) do je hwězda znamjo za hišće dołho trajace knjejestwo krala.
- (nem) do wočakuje lud swogeho wosebiteho wjercha, kiž přińdže z městačka Betlehema.

Kral pósta swojich třoch wopytowarjow

- (bene) do Betlehema, zo bychu so tam dale za džěcatkom prašeli. Wón přeješe sej, zo bychu so k njemu wróćili a jemu wšo powědali, zo by potom tež wón noweho krala zeznać móht.
- (tha) wróćo do jich domizny a njeje chcył ničo wjac z nimi a z pozdatnym nowym kralom činić měć.

W Betlehemje namakachu Marju z nowonarodzenym Jezusom a jeho wobdarichu

- (di) ze zlotom, woruchom a myru.
- (s) ze zlotom, woruchom a slěbrom.

Po tym Bóh jim wasnje poručí,

- (cat) so po druhim puću do swogeho kraja wróćić.
- (ar) so k Herodesej wróćić a jemu wšo powědać.
- (er) so spěšnje do swogeho kraja wróćić a Jezusa sobu wzać.

20 + _____ + _____ + _____ + 12

Hlej – štó móže to čitać? Kotra rěč to je a kak rěka tute přeće serbsce?

Beata Richterowa

Třo kralojo – rysowanka Měrcina Nowaka-Njechorńskeho Repro: Serbski muzej Budyšin

Jezus Chrystus praji: Moja móc je w słabych móčna.

*Žohnowane a strowe
nowe léto 2012
přeje wšitkim čitarjam,
dopisowarjam a dobročelam
redaktorka Pomhaj Bóh*

Mačična akademija

Wo dotal mało znatym lužiskim zemjanu a spěchowarju Serbow přednošuje štwórtk, 2. februara, w 19.30 hodź. w Budyskim hosćencu „Wjelbik“, Žitna 7, cyrkwinska stawiznarka Lubina Malinkowa ze Spitzkunnorsdorfa. Z Budyšina pochodžaca młoda wědomostnica předstaji swoje slědženja k temje „Friedrich Caspar von Gersdorf (1699–1751) a jeho zaslužby wo serbske duchownstwo, šulstwo a pismowstwo“. Přednošk budže w serbskej rěči, zastup je darmotny. Wšitkich zajimcow wutrobnje přepróšuje
stawizniska sekcija Mačicy Serbskeje

Wosebite zarjadowanja 2012

14.01. sobota

09.30 sobustawska zhromadźizna Serbskeho hosćadneho zwjazka w Budyšinje

13.02. póněžela

14.00 kubłanske popołdnje w Budyšinje na Michalskej farje

13.05. Rogate

18.00 ekumeniska nutrnosć w cyrkwi Našeje lubeje knjenje w Budyšinje

17.06. 2. njedžela po Swjatej Trojicy

09.30 serbski domizniski swjedžen we Wojerecach

23./24.06. 3. njedžela po Swjatej Trojicy
Serbski ewangelski cyrkwinski džen w Husce

21.07. sobota

swójbne pućowanje a dworowy swjedžen we Wuježku
17.00 nutrnosć na Pawlikec statoku

31.10. reformaciski swjedžen

14.00 hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa

09.12. 2. njedžela w adwencie

14.00 adwentnička w Budyšinje

15.12. sobota

16.30 adwentny koncert Serbskeho gymnazija w Michalskej cyrkwi w Budyšinje

Arnošt Grofa 90 lět

Žadny jubilej 90. narodnin woswjeći pón-dželu, 16. januara, knjez Arnošt Grofa-Chasowski. Džakownje jubilar zwěšća, zo je – dalokož dopomnjeće saha – přeni w swójbje, kotryž tak wysoku starobu docpěje. Hačrunjež je wospjet čezke chorosće přetrać mět a ma wšelake brachi staroby njesć, zwjesela so poměrnje dobreje strowoty. Wobstaruje doma wšedne džěta a je składnostnje samo hišće z Trabantom po puću abo jědze z kolesom k bliskim lěsam.

Arnošt Grofa wotrosće jako druhi z třoch synow w serbskej a křesćanskej žiwnosćerskej swójbje w Chasowje. Młódši bratr Marcin zemrě hižo jako šuler přenjeho lětnika. Starši bratr Jurij, kiž zemrě 1993, džělaše w Budyskej serbskej čišćerni a załoži sej swójbju w Bošecach. Tak bě Arnoštej Grofje puć předpodaty, zo pře-

wza staršisku žiw-nosć. 1951 so z El-zu rodź. Pawlec z Chasowa zman-dželi, a jimaj nar-odžichu so tři džěci. Po nanuzo-wanym zastupje do prodrustwa 1961 džělaše naj-prjedy jako po-nohč ze swojimaj konjomaj, po tym

Arnošt Grofa Foto: MB

W hródži a naposledk w składže, doniž so na wuměnk njepoda.

Lětdžesatki skutkowaše Arnošt Grofa jako člon cyrkwinskeho předstejičerstwa Njeswačanskeje wosady a jako předsyda Chasowskeje Domowinskeje skupiny. Po-slednišu hišće nawjeduje a hromadže

z mandželskej je hakle njedawno zaso sku-pinarjow na dohodowne zeńdženje pře-prosył. Dalokož móžno, wobdzěluje so ju-bilar hišće na serbskich a cyrkwinskih zarjadowanjach. Z darniwej ruku podpě-ruje džěto serbskich towarstwow, kaž SET a Maćicy Serbskeje, kotrymajž wot jeju załoženja sem přisłuša. Mnohim je Arnošt Grofa hišće w pomjatku jako wustojny awtor přinoškow w Pomhaj Bóh a serbskich nowinach, jako lajski wuhotowar serbskich čitanskich kemšow, nawoda to-waršliwego spěwanja na serbskich cyrkwin-skich dnjach a rěčnik nabožneho Słowa k dnjej w serbskim rozhlósu.

Arnoštej Grofje je spožčene dołhe a wu-pjelnjene žiwjenje. Loni swječeše z man-dželskej dejmantny kwas. Nětko smě w kruhu swójbje, do kotrejež słuša džesać wnučkow a šěsć prawnučkow, zhladować na njewšedny narodninski jubilej. Bóh Knjez njech jeho dale přewodža na jeho žiwjenskim puću. **PB**

Adwentny koncert w Budyskej Michalskej cyrkwi

Sobotu do štwórtého adwenta pře-prošowaše chór 1. serbskeje kulturneje briga-dy Serbskeho gymnazija Budyšin do Mi-chalskeje cyrkwy. Wjele ludźi bě pře-prošnje scěhowało, tak zo běše cyrkej do poslednjeho městna wobsadžena. Telko připoslucharjow je 60 spěwarkam a spěwarjam chóra – mjez nimi tež šty-rjom ewangelskim – pohon a sylna moti-wacija, swój program na zdokonjane wašnje předstajić. Pod nawodom tachant-skeho kantora, knjeza Friedemanna Böhmy, zaklinčachu twórby Antona Bruck-nera „Locus iste a Deo factus est“, Bjarna-ta Krawca „Přadla je Marja kudžałku“, „Sněženki we wětře hraja“ a „Bratřiko, stań a so woblékaj“ kaž tež Felixa Men-delssohna-Bartholdyjowe „Zeschadža hwězda Jakobowa“ z oratorija „Chrystus“.

Na započatku witachu so připoslucharjo z adwentnym hymnusom „Rosujće, njebję-sa, na zemju dele“.

W sředzišću koncerta stejachu tři kom-pozicije na modlitwu Wótčenaš: wot Mau-riciea Durufléje z lěta 1975 w francoskej rěči, wot Alberta Hayja Malotty z lěta 1935 – přednjeseny wot Tanje Donatec z Budyšina – w jendželskej rěči a w serb-skej rěči wot Bjarnata Krawca z lěta 1933. W swojej meditaciji pokaza superinten-dent Jan Malink na to, kak nětk hižo přez 2000 lět Knjezowa modlitwa ludźi přeco zaso wosebje w čěžkich časach přewodža a tróštuje. Tež kóžda z třoch předstajenych kompozicijow na temu Wótčenaš ma swo-ju wosebitu stawiznu: Duruflé napisa swo-ju kompoziciju po čěžkim wobchadnym njezbožu, twórba Malotty zdoby sej kedž-

bnosć po nadpadomaj lěta 2001 na World Trade Center w New Yorku a Krawcowa kompozicija nasta w léce, jako přewzachu fašisća móc w Němskej.

Šuler Leopold Hölzel zahra na wulkich pišćelach wariacije Jana Pawoła Nagela na spěw „Přadla je Marja kudžałku“. Móc-nje po cyrkwi klinčeše jako chór a wosada zhromadnje zanošowaštej kěrluš „Hlejće, Knjez wjeršny přińdže“. Ze žohnowanskim spěwom Güntera Schwarzzy „Knjezowy jandžel“ so rjany adwentny koncert za-kónči.

Wutrobny džak wšitkim spěwarjam, so-listam, hudźbnikomaj a dirigentej. Nadži-jamy so, zo móžemy tež klětu zaso na ad-wentny koncert Serbskeho gymnazija do Michalskeje cyrkwy přińć.

M. Wirth

Chór Serbskeho gymnazija wuhotowa w poľnje wobsadženej Michalskej cyrkwi w Budyšinje jimacy adwentny koncert. Foto: M. Bulank

Modernizěrowanje na drogu spóras

Głowna zgromažina Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t. w Chóšebuzu

Dnja 26. nowembra 2011 su se zmakali cłonki a psijašele Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t., kenž jo se założyło w lěše 1994 a ma we wokońšu něži 30 cłonkow, ke głownej a wólbnej zgromažinje w rumnosćach ewangeliskeje cerkwyje w Chóšebuzu. Písamem poľojca cłonkow jo psíchadała na zmakanje. Ako gósca stej psíchwatalej promštowka Ulrike Menzelowa a wuśy promšt Martin Herche. Ewangelske Dolnoserby maju w nima praktiskeju a wěcywustojneju pódpěrarjowu.

Pśedsedar Uwe Gutšmidt jo w swójej lětnje rozpšawje wuzwignuť, až njejo byto minjone lěto celo lažke mimo serbskego fararja. Weto jo Kupka serbska namša póđ nawjedowanim fararja Helmuta Hupaca wobstawnje žěłała, tak až su se mógalu z pomocu tamnych fararjow a wjele cesnoamtskich pomocnikow namše pšewjedowaś. Pšawidłownje jawi se w serbskich medijach ako w Serbskej pratyji, radiju RBB, w Nowem Casniku a teke w Płomjenju Bóže słowo. Teke Dolnoserbske perikopy (lekcjonar) su 2011 wujšli. Pótom su psibytnje spominali na přednego serbskego fararja nowšego casa, Herberta Nowaka, kenž jo w toś tom lěše zamrěť. Jadnogłosnje jo zgromažina głosowała za to, drugemu serbskemu fararjeju nowšego casa, Juroju Frahnju, pósćis za jogo wjelelětnje serbske dušepastyrskje zaslužby cesne cłonkojstwo towaristwa. Financnu rozpšawu jo za tym pódať farar n. w. Dieter Schütt.

Pó rozpšawomaj jo wuśy promšt Herche w swóych póstrownych słowach groniť, až su Serby w EKBO něco krađu wósebneho (jo wužywať słowo „Alleinstellungsmerkmal“). Jo groniť, až co póľpšyś

žěło Serbskeje psírady psí EKBO z tym, až pšepšosyju se zastupjarje towaristwa a Kupki serbska namša na jeje lětnje wobradowani. Jo wuznať teke někotare donětejšnje njejasnosći cerkwinego amta, konsistoriuma, w zwisku ze Serbami, kenž co ze zaměrnym žětom pšewinuś. Tak dej nastaś za serbskego fararja znowa etatowe městno. To pak jo skerzej cerkwino-politiske rozsuzenje, wšako jo zapłašenje srježnocasnje zawěšćone pšez Vattenfallsko-Domowinski fonds, tak Herche. Mimo togo jo dať stajis wobzwarnowanje ewangeliskich Serbow na prioritu lisćinu žěloweje kupki za noworědowanja krajneje cerkwyje. Pšilubiť Herche jo, až bužo gódownicu zawjasć perikopowe knigły do oficialneje cerkwineje služby a až kupijo krajna cerkwja wósadam, žož se wótměwaju serbske namše, toś te knigły. Promštowka Menzelowa jo chwaliła wuměnu informacijow ze serbskim bokom w slědnem lěše a jo naražila mjazy drugim, aby dejať towaristwo z dobreju prezentaciju teke wabiś wósadu k cłonkojstwu w towaristwje. Doněta ga stej w towaristwje Wětošojska wó sada a Chóšebuski cerkwiny wokrejs. Na kóńcu jo wuśy promšt Herche wuzwignuť, až jo, psí wšyknej kritice ze serbskego boka w slědnem casu, lěpjej wuwědobniś se swóje pókladu.

Toś te słowa su twóřili dobry móst k dalšnemu dypkoju dnjownego pórěda, k diskusiji wó naražonych projektach. Na lisćinje pśedsedarja Gutšmidta jo stajať 12, dodať stej se dwa dalšnje projekta. Su to na ps. elektroniska wersija perikopowych knigłow w tak pomjenjonej h-warianse z psidankom w-warianty za efektiwne psigótowanje prjatowanjow, rozgłosowych Bóžych słowow abo casni-

Pśedsedar Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t., wucabnik Uwe Gutšmidt

kowych cerkwinych komentarow a rozpominanjow psí computerje, teke bjatowańske kniglicki, słownick nabóžneje terminologije, CD z nejdónnejšymi Bóžymi słowami w RBB a zarědowanje internetowego boka, aby se towaristwo casoju wótpowědnje prezentěrowať. Promštowka Menzelowa jo w tom zwisku naražila, aby mógať towaristwo wužywať k tomu bok cerkwinego wokrejsa. Žycony jo teke nabóžny tyžen za žiśi a mložinu a Ochranowske gronka w dolnoserbskej rěcy.

Pšizamknuli su se wóľby nowego pśedsedarstwa, za tym až jo se stare ze žěła wuwězať. Kandiděrowať nejstej Juro Frahn, prjatkař n. w., a Dieter Schütt, farar n. w. Wuzwóľiť jo se znowa ako pśedsedar Uwe Gutšmidt, serbski ceptař. Jogo zastupnik jo nadalaj Klaus Lischewsky, farar n. w.. Dalej žělatej w pśedsedarstwje znowa kurator Serbskego muzeja w měšće, Werner Měškank, a ako zastupjař cerkwinego wokrejsa Chóšebuz a Dieter Drabo, wjednik Žěłanišća za wucbu nabóžiny w měšće (ARU). Nowej cłonka stej ako pókladnik Hartmut Kästner, kenž jo byť 37 lěť farar w Cowjem (Zaue) pla Luboraza, a Madlena Norbergowa, wědomnostna sobužěfašerka Rěcneho centruma WITAJ (RCW) w měšće. Pó wóľbach jo se hyšći powědať wó stojnišću towaristwa k załoženju Ewangelskego gymnaziuma w měšće a wó tom, aby se w idealnem paže dejali pšewjasć raz wob mjasec serbske namše (něnto mjazy šesćimi a žewješimi wob lěto). Stakim změžo nowe pśedsedarstwo ruce poľnej žěła a žycmy jomu z toś togo městna Bóže žognowanje, aby wšykno zwónožěło Bogu k cesći a Serbam k wužytkoju. *Christiana Piniekowa*

Wuśy promšt Martin Herche ze Zgórjelca a Chóšebuska promštowka Ulrike Menzelowa ako gósca zgromažiny

Fota: W. Měškank

Serbska adwentnička na Michalskej farje

Je mjeztym hižo z tradiciju, zo swjeća so decemberske serbske kemše njezdělu druheho adwenta popołdnu a zo su kemšerjo po tym na adwentničku na faru přeprašeni. We wosadnej žurli běchu Wirtheč swójbni blida rjenje hodownje wupyšili a pilne hospozy dobru swačinu přihotowali. Tak móžeše so na štyrceci wosadnych při swětle swěčkow a přijomnej serbskej bjesadze wjeselić nad zhromadnym adwentnym kofejpicom. Rady sej tež wšitcy někotre adwentne kěrluš zaspěwachu, kotraž superintendent Malink zakantori. W spominanju na swěrnej Serbowce Friedu Wajkertowu z Mnišonca a Hanku Chěžnikowu z Cokowa, kotraž bě Knjez nad žiwjenjom a smjerću njedawno z našeje srjedziny wotwołał, zanjesechu zhromadzeni kěrluš „Jerusalem, ty město wysoke“. Měrcin Wirth poruči na předań klětuše Ochranowske hesła a CD z kěrlušemi Jana Kiliana.

Adwentna swačina na wosadnej žurli Budyšskej Michalskeje fary Foće: M. Wirth

Katka Krygarjec a Sophia Bejmakec (předku wotlěwa) kaž tež Anna-Liza Ederec, Jana Kellerec, Sigrid Ederec, Tereza Krygarjec, Johannes Kral, Jadwiga Bujnowska, Stani Krygar (zady wotlěwa) a Sophia Wirtheč (zboka zwonka foto) předstajichu hodownu hru.

Program wuhotowachu džěci z hru, kotruž běchu hižo za adwentničku 2010 nazwučowali. Tehdy pak bě dyrbjata wupadnyć wulkeho sněha dla, kiž bě wjacorym akteram zadžěwało do Budyšina přijěć. Lěto pozdžišo nětk džesać džěci hru „Žlobikowe figury powědaja“ na dokonjane wašnje předstaji. Dvě holcy (Katka Krygarjec a Sophia Bejmakec) wosrjedz žurle ležace hodowne pakćiki wupakowaštej a w kóždym mału postawu namakaštej, kotraž so hnydom na to tež jako žiwa wosoba přidruži a wo swojim podžělu na hodownej stawiznje rozprawješe. Tak powědaštaj Marja (Jadwiga Bujnowska) a Jozef (Johannes Kral) wo swojim džěćatku. Wóslík (Tereza Krygarjec) a pastyrjej (Stani Krygar a Sophia Wirtheč) dodachu, što běchu w hodownej noci wobkedžbowali. Naposledk pričahnychu z rańšeho kraja hišće tři kralojo (Jana Kellerec, Anna-Liza a Sigrid Ederec), zo bychu Jezusa powitali.

Betlehemska hwězda (Tereza Krygarjec) hodownu stawiznu wobzamkny. Hra so wobrubu z hudźbnymi přinoškami na klawěrje (Johannes Kral, Sophia Bejmakec), klarince (Katka Krygarjec) a cellu (Tereza Krygarjec). Wšitcy hrajuchu jara swuwerenje, swoje teksty derje wobknežachu a z wulkej wěstosću w swojich rólach wustupowachu. Rjenje tež bě, zo běštej mjez akterami nimo ewangelskich tež jedne džěčo katolskeje konfesije a dalše, kotraž cyrkwi njeprisuša. Tak bě hra w najlěpšim zmysle ekumenisce zapožožena. Ze sylnym přikleškom přihladowarjo swój wutrobny džak za přeswědčiwu wukon zwuraznichu. Wosebity džak słuša Janinje Krygarjowej a Terezy Bejmakowej za nazwučowanje a wšu dalšu prócu wokoło tuteje hry.

Z dobrymi přećemi za žohnowany adwentny čas so wosadni rozeńdžechu w nadžiji na, da-li Bóh, dalšu zhromadnu adwentničku za lěto na samsnym městnje. **T.M.**

„Region ze swětowym wuznamom“

To je titul knihi, w kotrež předstaji dr. Christoph Münchow wusnutki reformacije na Saksku. W zawodnym džělu rysuje awtor puć reformacije do wšelakich kónčinow džzensnišeje Sakskeje. We hłownym džělu knihi předstaja so přebywanje reformatorow w Sakskej a wotběh reformacije we wjetšich městach. Z našeje wokoliny su w knize zastupjene Budyšin, Lubij, Kamjenc, Žitawa, Zhorjelc a Worejery. Luther wšak tu njebě přebywał, ale znajmjeńša je jeho sobuwowar Philipp Melanchthon 1559 Budyšin wopytał. W dalšim džělu přiwobroći so dr. Münchow kulturnym wusnutkam reformacije w Sakskej.

Zwěšć jako wusnutk reformacije daloko sahacy přewrót na polu řeče, politiskeje organizacije, socialneho zastaranja, kubljanja a wuměłstwa. Zdžěla mějachu tehdyše kulturne wukony Sakskeje swětowy wuznam. Wosebity wotrězk je wěnowany wuznamej reformacije za Serbow. Na kóncu knihi namakatej so kapitlej k dotalnym reformaciskim swjedženjam w Sakskej a k planowanemu Lutherowemu pućej.

Knih je jadriwje spisana. Na 116 stronach namaka so syła informacijow, kotraž so spuščomnje z literatury znošene, kaž to mnohe žórłowe přispomnjenja wobswědčeja. Mjez cylostrońskimi fotami namaka

so na stronje 81 wobraz pomnika za swěrných prócowarjow wo Bože słowo w serbskej řeči před Michalskej cyrkwju w Budyšinje.

Móžachmy awtora jako zastupjerja sakskeje krajneje cyrkwe witać na cyrkwinskih dnjach 2008 w Rakecach, 2009 w Kórjenju a 2010 w Budyšinje, hdžež běše na přepodaću serbskich Spěwarskich wobdžěleny. Jeho knihi ma słužić za přihoty na reformaciski jubilej 2017. Hdyž dže wo spěšne a spuščomne historiske informacije za najwšelakorije potreby, budže knihi dr. Münchowa njeaparumojna přiručka. Zwjeselace je, kak samozrozumliwje a sprawnje je serbska tematika zapřijata.

Jan Malink

Christoph Münchow: *Region mit Weltgeltung. Sachsen und sein Reformationsgedenken.* Lipsk 2011, 116 stronow, 9,80 eurow

Krajna synoda Sakskeje

Nazymske zeńdženje Krajneje synody Sakskeje wotmě so wot 11. do 14. nowembra 2011 w Drježdźanach.

Pjatk po zahajenju synody džěłachmy we wuběrkach a wječor běchmy přeprašeni wot frakcije SPD krajneho sejma.

Sobotu rozprawješe biskop Jochen Bohl wo temje „Na spočatku bě słowo“. EKD bě tutón moto za Lutherowu dekadu wobzamknyła a je so z tym na započatku scěnja swjateho Jana zložila. Z tym pokaza so na zwisk z jednym tych štyrjoch hlownych wuprajenjow reformacije: sola scriptura – jenož biblija. Tutón počah na bibliju, na ewangelij Jezusa Chrystusa, bě teologiski zakład za reformaciju před 500 lětami.

Biskop bě džakowny, zo je teologiski wuběrk so z teologiskimi wuprajenjemi Barmenskeje wuznawarskeje synody wot 31. meje 1934 zaběrał a k temu předpožičił tekst synodže. Wuprajenja z lěta 1934 běchu znaprěčiwjenje totalitarnej ideologiji nacionalnych socialistow a jich diktaturje. Bě to swjatokowny wokomik skutkowanja Swjateho Ducha, bě to swětlý wokomik w ćmowym času. Wězo njeje žana swěca bjez chlódka. Wo hidže na Židow njeje so we wuprajenjach ničo prajiło. Tehdy kaž džensa su přeco brachi a njedostatki w ćłowjeskich myslach. Na swěće njeje žanych słowow, kotraž njehodža so abo njedyrbja so wukładować.

Bohu budž džak, zo njeje naš čas z tehdomnišim přirunajomny. Tola tež džensa mamy swětej ewangelij wobswědčić, myslo na wustupowanje neonacijow w Drježdźanach a druhdže. Ale tež kapitalistiske hospodarstwo a finančny kapital matej so podwolil Božej mócněj woli. Bjez toho njebudžetaj sprawnosć a měr. Kaznja lubosće plaći na kóždym městnje a pod wšěmi wobstejnosćemi a dyrbi tež w towaršnosći knježić. Wona postaja měritka sprawnosće, hospodarjenja a tež znowazriadowanja finančneho systema. Cyrkej nima w tutowym procesu wosebite znajomosće, wona pak móže na Jezusowy wid na móc pjenjez skedźbnic: Njehromadźće sej drohoćinki na zemi, ale hromadźće sej je w njebjesach.

Njewidźimy to tak, zo wobknježa pjenjezy swět, ale Bóh, na kotrehož słowa poskamy a kotremuž so dowěrjamy. Jemu mamy so džakować za našu swobodu, a nic zemskemu wobsydstwu.

W druhim dypku zaběraše so biskop z kubljanjom, dokelž skedźbni Lutherowa dekada w lěće 2010 na Philippa Melancthona jako „praeceptor Germaniae“, jako wučerja Němskeje. Wón wědžeše, zo móže křesćan jenož potom wědomje we wěrje žiwy być, hdyž móže sam bibliju čitać a sej wo prašenjach wěry sam měnjenje stwo-

rić. Tehodla słušeše do programa reformacije, založić šule a skrućić zwisk wěry a wědy. Před 20 lětami započa so zaso z tym, založić ewangelske šule, a mjeztym mamy w Sakskej 50 tajkich šulow. Tež w přichodže maja šule wažny nadawk při kubljanju džěci a młodostnych. Woni njetřebaja jenož wědu, ale tež nutřkownu stabilitu a zakładnu dowěru, zo móža ze změnami w žiwjenju derje wobchadźeć. Křesćanska wěra je tajki spuščomny zakład a pomoc k orientaciji. Při wšěch změnach w swěće wostanje Chrystus naš Knjez. Štóz je to woprawdže zapřimnył, móže bjez bojósće wšemu nowemu a njewšědnemu z ewangelskej swobodu napřećo hić.

Třeći dypk wobjednawaše lěto 2011 – w Lutherowej dekadže je to lěto křćeńcy. Biskop praji, zo Bóh nas w křćeńcy wuswobodži wot wotwisnosćow a mocow swěta. Štóz tutón dar přiwozmje, dožiwi nowe žiwjenje z Bohom w swobodže. Na njedželi křćeńcy je so wona do srjedźizny přemyslowanja stajila, hladajo na to, zo njeje wona wjace samozrozumliwa, tež w našej cyrkwi nic.

Wyši krajnocyrkwinski rada n. w. dr. Münchow je so wosobinsce za Lutherowy puć přez srjedźnu Němsku zasadźował. Puć je pomoc za swjećenje reformaciskeho jubileja a dopomina z džakownosću na Luthera a jeho prócowanje wo wěrnosć, kotraž leži w znowawotkryću Božeje wěrnosće z Jezusu Chrystusom.

Wopytej bamža wěnowaše so dalši dypk. Biskop wuzběhny připóznawace słowa bamža za reformatora Luthera w Erfurtskim awgustinskim klóštrje. „Kak dóstanu hnadneho Boha? Zo bě tute prašenje ćěrjaca móc jeho cyłeho puća, trjechi mje přeco znowa“, praji bamž. Wočakowane dalje impulsy za pohłubšenje ekumeny njejsu so na wopyće spjelnili.

Hladajo na 500lětnu stawizny je tuchwilny staw ekumeny w poslednich 40 lětach tola relatiwnje nowa situacija, za kotruž móžemy džakowni być a kotruž mamy dale hajić. Biskop spomni tež na wěru posylnjowace přědowanje biskopa Reinelta na cyrkwiskim dnju w Drježdźanach a na swoju jara wobkedźbowanu narěć při procesionje před cyrkwu Našeje knjenje w Drježdźanach skladnostnje zbožnoprajenja kapłana Andrickeho. „Trjebamy wutrajnosć“, praji biskop Bohl na kóncu tuteho dypka.

Slědowachu mysle k swójbje a stracham, kotraž jej hroža. Mnozy přeja sej žiwjenje w swójbje, tola husto woni tež zwrěšća. Luther je so zasadźil za swójbju, wosebje z tym, zo wotstroni celibat. W mandželstwje widži wón zakład za Bohu spodobne žiwjenje, wosebje hladajo

na seksualnosć. Mandželstwo je zepěra za towaršnosć, je samo zakład cyłje towaršnosće. Cyrkej, kotraž ludźi wěruje, ma tež nadawk, mandželstwa w ćěžkich časach njesć a swójbju podpěrać.

W poslednim dypku zaběraše so biskop z prašenjemi wokoło homoseksualnosće, dokelž so z wobzamknenjom zakonja wo farskej službje přez EKD-synodu w nazymje 2010 wo tym znowa w krajnej cyrkwi rěči. Tutón zakon bě trěbny, dokelž mamy w cyrkwjach EKD jědnaće wšelakorych zakonjow wo farskej službje. Nětčiši zakon je kompromis wšelakich stejisćow. Paragraf 39 ma nadpismo „mandželstwo a swójbja“, ale w artiklu steji potom „swójbne žiwjenje“. We wopodstatnjenju zakonja so praji, zo rozumja někotre krajne cyrkwe pod tym tež zapisane žiwjenske zhromadženstwa homoseksualnych fararow a fararjow. Přezjednosć knježi w tym, zo njeje hódnoćenje homoseksualnosće prašenje wěrywuznaća, ale porjada. „Za jednotu cyrkwe njeje trěbny přezjedny wusud w etiskich prašenjach, ale chcemy zhromadnje na ewangelij słuhać, kotryž naše swědomje wótrči“, praji biskop. Po tym zo budže cyrkwiske wjednistwo w januaru 2012 wo kónčnej rozprawje džěłoweje skupiny „Homoseksualnosć w bibliskim zrozumjenju“ intensiwnje diskutować, dyrbi synoda w nalěcu wuwjedźenski zakon wobzamknyć, kotryž po woli cyrkwiskeho wjednistwa a krajnocyrkwiskeho zarjada njepředwidži k § 39 žane postajenja, tak zo móht dotalny prawnski staw dale wobstać.

Na kóncu rozprawy je biskop džakownje na poradženy cyrkwinski džen w Drježdźanach spominał, na kotrymž je so 31 000 wosadnych našeje krajneje cyrkwe wobdělilo.

Sobotu slyšachmy tež rozprawu cyrkwiskeho wjednistwa, kotraž zaběraše so z cyrkwu jako Chrystusowym ćělom a w tym zwisku z prašenjom, hač móžeja so zaměry rosenja postajeć abo nic, a tež z konsekwencami za natwar wosadow a misionstwo. Teologiske aspekty so wuprajichu wo próstwje: Twoja wola so stań. Wšelake zarjadniske prašenja so naspomnichu, kaž na přikład změny struktur wot 2014 sem.

Dóstachmy zaso wobšěrnú rozprawu wo cyłkownym džěle w našej krajnej cyrkwi. Schwalichmy zakon wo zjednoćenju eforijow Großenhain a Mišno. Po schwalenju zličbowanja za lěto 2010 z někak 179 mio. eurow přiwzachmy hospodarski plan za lěto 2012 we wysokosći nimale 180 mio. eurow.

Přichodne zeńdženje 26. krajneje synody Sakskeje wotměje so, da-li Bóh, wot 20. do 23. apryla 2012. **Handrij Wirth**

Adwentne serbske kemše w Rakecach

Kóžde lěto 4. adwenta swjećimy w Rakečanskej farskej bróžni serbske kemše zhromadnje z Njeswačanskej wosadu. Lěta měješe to wosebita Boža služba być, přetož Rakečanska serbska Bjesada ma zaměr, zo bychy so stari kaž młodži wosadni zwjazani čuli ze serbskej tradiciju. Tehodla smy serbske džěćace kemše přihotowali.

W zaštych lětach swjećeše serbske kemše někak džesać do pjatnaće zwjetša staršich ludži. Lěta nětk bě wobraz hinaši, přetož w farskej bróžni bě so 17 džěć ze swojimi staršimi zhromadziło. Woni witachu dorosćenych z paslenej hwězdu a z poselstwom „Hwězdzička za hwězku zaswěća so, z wóčkom kaž zlotym witaju so“. Po tym spěwachu wšitcy hromadže, přewodzeni wot pišćalki a huslow, adwent připowědowacu pěseň w serbskim přeložku. Při tym zapalichu džěć na wulkim adwentnym wěncu wšitke štyri swěćki.

Superintendent Malink swjećeše kemše po zwučenym wašnju ze spowědžu, zjima pak serbske předowanje na kóncu hišće w někotrych němskich sadach. Wšako ma ja wšitcy adwentne poselstwo zrozumić. Do toho pak běchu džěć wot fararja Malinka požohnowane z wulkej swěćku k swojim kemšam šli. Hromadže z třomi dorosćenymi podachu so na adwentny puć z wjele dobrymi a nic tak dobrymi podawkami. Puć wjedžeše jich k swětle, k Božemu džěšću, k měrej a lubosći. Mjez sobu wupřachu sej wšitcy ze słowami „Měr budź z Tobu“ Boži pokoj, kaž bě to

W Rakečanskej farskej bróžni wužohnuje superintendent Malink džěć na džěćace kemše.

Foto: A. Langnerowa

tež farar Malink w swojim předowanju zwu-raznił. Mały samopasleny pastyr z kemšow kóžde džěćo domoj přewodžeše.

Kaž hižo w dotalnych lětach přizamkny so kemšam bjesada při kofeju, čaju, wosušku a poprjančkach, kotraž so hakle daloko po dwanaćich zakónči. Při tym wuwichu so dobre namjety za džěto w lěće 2012.

Wjeselimy so jara, zo je Rakečanska Bjesada žohnowana a zo je nam swěća w serbskim wosadnym žiwjenju. Při tym chcemy rady z dalšimi wosadami hromadže džětać.

Andrea Langnerowa

Serbowka mytowana

Spěchowanske towarstwo Lipšćanskeje teologiskeje fakulty spožči 1. decembra Myto Kurta Nowaka lěta 2011 za najlěpše eksamenowe džěto tuteho lěta Serbowce Jadwize Malinkowej. Z 300 eurami dotěrowane myto je pomjenowane po 2001 zemrětych Lipšćanskim cyrkwinskim stawiznarju. Z Budyšina pochodžaca teologowka bě swoje eksamenowe džěto pisała na temu „Předstajenje křesćanstwa w Al-Birunijowej ‚Chronologiji orientalskich ludow‘“. Al-Biruni (973–1048) bě wuznamny muslimski wědomostnik z kónčiny džensnišeho Irana a je so mjez druhim z kalendrami wšelakich nabožinow zaběrał. **PB**

Hodowne kemše

Swoje hodowne kemše swjećachu Delnjoserbja přeni dzeń hód dopołdnja w tudyšej Serbskej cyrkwi. Předowanje měješe farar n. w. Dieter Schütt ze Žylowa. Generalny superintendent Martin Herche ze Zhorjelca přiwwa 2011 wuše „Dolnoserbske perikopy“ oficialnje do cyrkwinskeje služby. Chór Łužyca a delnjoserbski holči komorny chór swjedženske kemše hudźbnje wobrušitej. **PB**

Adwentna hudźba

Wjelelětna tradicija wot dujerjow a spěwarjow poskićeneje hudźby popołdnju 3. adwenta w Bukečanskej cyrkwi hrožeše lětsa być bjez pokročowanja, přetož njeběše hudźbneho nawody. Wěmy wšak, zo so nuza wšelako huza, a tak prašachu so Bukečenjo w susodnych Poršicach kantorki Claudije Wićazoweje, hač njeby móžno było, zo chóraj z Poršic a Bukec hromadže adwentny program wuhotujetej. Poršičanam njebě čezko přihłosować, přetož po tradiciji poskićeja pola nich adwentnu hudźbu na njeźeli 4. adwenta.

W Bukečanskej cyrkwi móžeše so nahladna ličba připošucharjow popołdnju 3. adwenta wot rjaneho programa překwapić dać. Próca dirigentki a wobeju chórow na wjacorych zhromadnych zwučowskich wječorkach je so zadaniła. Z klawěrnym přewodom poskići so bjezporočnje předneseny rjad adwentnych a dohodownych spěwow. Zhromadne spěwanje chóra z wosadu kaž tež solistaj na pišćalce a na trompeće z přewodom byrglow so wotměnjachu. Za serbskich připošucharjow běše wjeršk dobreje hodžiny dohodowneje hudźby po štyrihłósnej sadźbje Jana Bulanka přednesena pěseň „Přadla je Marja kudžaľku“. Za wuběrnú interpretaciju, wosebje pak za bjezporočne wurjekowanje serbskeho teksta wot přewažnje němskich spěwarjow wutrobny džak!

4. adwenta wustupištaj wobaj chóraj ze samsnym programom w Poršicach. Tež tam bě jim wosebity džak připošucharjow za serbski spěw wěsty. **Arnd Zoba**

Dobycerki na wopyće we „Wjelbiku“

Na wulkotny desert přeprošy mějićelka Budyskeho hosćenca „Wjelbik“ Weronika Malinkowa dobycerki nowemberskeho hódančka našeho časopisa Sophiju Bejmek ze Šćijec kaž tež Katku a Terezu Krygarjec z Wuježka (wotlěwa). Holcy dachu sej wot kucharja Tomaša Lukaša skuzłane desertowe wariacije zesłodžeć. Wutrobny džak hosćencarskimaj swójbomaj za sponserowanje myta.

Foto: G. Gruhlowa

Powěšće

We Łazu maja wot srjedź decembra noweje dwurěčne pohladnicy na předań, na kotrymajž su zwobraznjene žiwjenske stacije fararja Handrija Zejlerja. Wudało je pohladnicy spěchowanske towarstwo zetkawanišća Dom Zejlerja a Smolerja. Foto: A. Kirschke

Budyšin. Kaž w minjenych lětach tak su wosady Budysko-Kamjenskeho cyrkwinskeho wobwoda tež w adwentnym času 2011 zaso nachribjetniki za šulskich nowačkow w Tansaniji pakowali. Akcija „Hody z Tansaniju“ zahaji so 11. nowembra. Nimo pjelnjenych nachribjetnikow zběrachu so pjenježne dary za šulsku jědź a za natwar powofanskeho šulského centruma w partnerskej diecezy Meru w Tansaniji.

Wiesa. Za Saksku zahaji so akcija „Chlěb za swět“ přěnu adwentnu njeđzelu ze swjedženskimi kemšemi we Wiesy w Rudnych horach. Z wunoškom hodowneje zběrki 2011 maja so wosebje mali ratarjo podpěrować, kotřiž wobsedza přemalo pódy, zo bychu so wot njeje zežiwic mólhi. Předowanje na zahajenskich kemšach měješe direktor sakskeje diakonije Christian Schönfeld.

Ketlicy/Nosaćicy. Wot 1. decembra skutkuje w tudyšej wosadze 31lětna Elisabeth Auer jako fararka. Na swjedženskich kemšach druha adwentnu njeđzelu ju Lubijski superintendent Rudolph do zastojnstwa zapokaza. Młoda fararka pochadza z Drježdžan a je hakle před krótkim swój wikariat zakončila. Wona naslěduje fararja dr. Harald Rabu, kotryž bě po 20

lětach w tudyšej wosadze 2010 do Drježdžan wotešoł. Zastupjer we wosadze za čas wakancy bě Bukečanski farar Thomas Haenchen. Wosada Ketlicy/Nosaćicy liči něhdže 1 200 wosadnych w 27 wsach.

Budyšin. Šulerjam serbskeje rjadownje 10. lětnika Serbskeho gymnazija přednošowaše Trudla Malinkowa 15. decembra wo fararju Janje Kilianu. Z noweje CD zaklinčachu tež někotre kěrlušy z jeho pjera.

Malešecy. Beneficny koncert na dobro nowych zwonow za swój Boží dom wotměchu 17. decembra w tudyšej cyrkwi. Budyski hrainy kruh je zanjel twórbu Samuela Scheidta, Andreasa Hammerschmidta a Georga Friedricha Händela.

Rakecy. Přenje tři kantaty Hodowneho oratorija Johanna Sebastiana Bacha přednjesechu młodzi hudźbnicy z Drježdžan 17. decembra w tudyšej cyrkwi.

Slepo. Po wobnowjenju swjeho Božeho domu móžeše wosada njeđzelu 4. adwenta zaso do njeho začahnyć a swjedženske kemše woswjećić. W zaštych šesć měsacach běchu historiske twarjenje z pjenježnej podpěru koncerna Vattenfall wobšěrnje saněrowali.

Při něhdyšej šuli w Hornjej Hórcce wotkrychu 16. decembra wopomnjensku taflu za Jana Arnošta Frajšlaga (1869–1951). W twarjenju, w kotrymž je džensa gmejnski zarjad, serbski wučer a hudźbnik wjele lět bydleše a džěčinu kublaše. Dwurěčnu taflu wotkry wjesnjanosta Thomas Polpitz, narěč měješe předsyda Hornjohórcanskeje Domowinskeje skupiny Helmut Gros. Spěwarka Tanja Donatec a pianistka Liana Bertók swjatočnosť ze spěwami Frajšlaga wobrubijej. Foto: ES

Dary

W nowembru je so darilo za Serbske ewangeliske towarstwo 100 eurow, za džěto z džěćimi 50 eurow a za Pomhaj Bóh 184 eurow, 25 eurow, 22 eurow, 14 eurow a 12 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 125 lětami, 27. januara 1887, narodži so farar **Božidar Kapler** jako syn Jana Awgusta Kaplerja (1851–1937), cyrkwinskeho wučerja a kantora při Michalskej wosadze w Budyšinje.

Wón chodžeše na gymnazij w Budyšinje a studowaše teologiju w Marburgu a Lipsku. Tam bě sobustaw a nachwilnje předsyda Serbskeho předarskeho towarstwa. Po krótkim skutkowanju zwonka Łužicy bě wot 1915 farar w Hornim Wujědže a tam zdobom posledni serbski duchowny. 1927 powołaču jeho do jeho ródneje Michalskeje wosady w Budyšinje. Pódla farskeho zastojnstwa podawaše něšto lět serbsčinu na měščanskim gymnaziju. 1941 slušeše k tym serbskim duchownym, kotrychž nacionalsocialisća jich politiskeho a narodneho nastajenja dla z Łužicy wuhnachu. Přesadziču jeho do Dorf Wehlenu w Sakskej Šwicy, hdžež wón 1942 zemře. Pochowany bu na Michalskim pohřebnišću w Budyšinje. Jeho bratr Jan Kapler (1880–1947) bě wot 1922 do 1947 farar w Njeswačidle a za čas nacionalsocializma zdobom Serbski wyši farar. Jedna z džowkow Božidara Kaplerja wuda so na Rakečanskeho fararja Hinca Šołtu, tamna na z Małego Wjelkowa pochadžeaceho serbskeho wučerja Korlu Nalija. T.M.

Přeprašujemy

- 08.01. 1. njeđzela po Třoch kralach**
12.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michalskej z kemšemi za džěć (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 15.01. 2. njeđzela po Třoch kralach**
08.30 kemše z Božim wotkazanjom w Poršicach (sup. Malink)
- 22.01. 3. njeđzela po Třoch kralach**
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)
- 05.02. Septuagesimae**
10.00 kemše w Budyšinje w Michalskej z kemšemi za džěć (sup. Malink)
12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangeliske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591/600711, e-mail: PomhajBöh@gmx.de)
Čisć: MAXROI Graphics GmbH, Zhorjelc
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625

Abonement a dary: Serbske ewangeliske towarstwo, Konto-Nr. 1 000 083 167, Kreissparkasse Bautzen, BLZ 855 500 00
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Lětny abonement plaći 8 eurow.